Zeměmi jižního Kavkazu s Ázerbájdžánem

Arménie, Gruzie, Ázerbájdžán

12. 9. 2022 - 2. 10. 2022

Program zájezdu

1. den
letecký přesun do **Jerevanu**

2. den
arménská metropole **Jerevan** (obří schodiště Kaskáda, socha Matky Arménie, náměstí Republiky s budovou opery, Modrá mešita, památník genocidy)

3. den
bývalé centrum helénistické kultury **Garni**, klášterní komplex **Geghard** ležící u ústí do údolí **Azat** (kaple a hroby tesané do skály, vrchol arménské středověké architektury), ruiny středověkého města **Zvartnoc**, sídlo hlavy arménské církve **Ečmiadzin** (chrámy z 10. století, pokladnice se sbírkou religiózních předmětů), možnost návštěvy likérky **Ararat**

4. den
klášter **Khor Virap** s výhledem na legendární horu **Ararat** (5136 m), divokým údolím ke klášteru **Noravank**, ochutnávka vína v městečku **Areni**

5. den
pohraniční město **Goris**, cesta nejdelší lanovkou světa nad **Ďáblův mostem** ke klášteru **Tatev**, jeskynní městečko **Khndzoresk**, prastará kamenná observatoř **Karahunj**

6. den
zachovalý karavanseraj **Selim** na bývalé **Hedvábné stezce**, tyrkysové jezero **Sevan** ve výšce 2000 m, zastávka na hřbitově **Noratus** s tisícovkou křížů khačkars, klášter **Haghartsin** se třemi kostely

7. den
cesta k horským klášterům **Odzun**, **Sanahin** a **Haghpat** vysoko nad kaňonem **Debed**, kamenný most **Ahlverdi**

8. den
zastávka v klášteře **Akhtala** (nejzachovalejší a nejkrásnější fresky v Arménii), přesun do **Tbilisi** (staré město s kostely, katedrálami a typickými domy, pevnost Narikala, náměstí Svobody, Rustaveli avenue)

9. den
starobylé náboženské centrum **Mccheta** (chrám Džvary, katedrála Sveti-Tskhoveli s Kristovým pláštěm), **klášter Šio Mgvime**

10. den
rodiště a muzeum diktátora Stalina ve městě **Gori**, jeskynní komplex **Uplistsikhe**, bývalá metropole království Kolci město **Kutaisi** (katedrála Gelati s hrobkou krále Davida Stavitele, katedrála Bagrati)

11. den
putování horskou silnicí do tajuplné kavkazské oblasti **Svanetie** (unikátní vesnická obranná architektura - svanské věže, kamenné vesničky) pod horou **Ušba** (4710 m)

12. den
město **Mestia** (etnografické muzeum), návštěva zapadlé vesničky **Ušguli** s více než dvaceti

obrannými věžemi ležící na úpatí hory **Schara** (5201 m)

13. den
odjezd ze Svanetie podél pobřeží **Černého moře** do letoviska **Batumi** (vyhlídková lanovka, Alphabet Tower, Piazza, koupání a relaxace na pláži)

14. den
středověký jeskynní klášter vytesaný ve skále **Vardzia** (13 pater nad sebou se stovkami mnišských cel, 25 vinných sklepů), unikátní klášter **Sapara** (kostel sv. Sáby s freskami, kostel sv. Štěpána) u města **Akhaltsikhe**

15. den
procházka lázněmi **Bordžomi**, návrat do **Tbilisi**, dokončení prohlídky

16. den
vinařská oblast **Kachetie**, správní středisko **Telavi** a **katedrála Alaverdi**, **vinné sklepy Kvareli**, hradbami obklopené město **Sighnaghi** s hrobkou patronky Gruzie sv. Ninou

17. den
přesun přes hranice do **Ázerbájdžánu**, starobylé město **Šeki** (pevnost chánů s palácem, půvabný karavanseraj a mešity ve starém městě), zastávka u pozůstatků hlavního města kavkazské Albánie **Qabaly**, tradiční horské městečko měďotepců **Lahic** (pastýři, psi a stáda koz pod bílými štíty Kavkazu)

18. den
město **Šamachi** s Páteční mešitou a s muslimským hřbitovním areálem **Yeddi Günbaz** s mnoha hrobkami, mauzoleum světce **Diri baba**, expandující metropole **Baku** (Alej mučedníků, výhled na město a záliv, opevněné středověké centrum s Panenskou věží a palácem Širvanšáhů i moderní architektura v podobě famózního **Centra Hejdara Alijeva**, Muzea koberců, filharmonie, Prezidentského paláce)

19. den
dopoledne dokončení prohlídky **Baku**, odpoledne cesta na jih kolem ropných polí s těžebními věžemi (bondovka Jeden svět nestačí) do **Gobustánu** s jedinečnými prehistorickými petroglyfy a bublajícími bahenními sopkami

20. den
perverzní krása krajiny zdevastované všudypřítomnou ropou na poloostrově **Apšeron**, město **Suraxani** (zoroastrijský chrám věčného ohně Atešgah vybudovaný asketickými hinduisty), moderní mešita v **Šivelanu** přitahující zástupy poutníků, možnost koupání na písečných plážích **Kaspického moře**, fascinující ohně planoucí ze země na Ohnivé hoře **Yanar Dag** popsané už Markem Polem

21. den
návrat do **ČR**

Cena zahrnuje: letenku do Jerevanu a zpět z Baku včetně všech poplatků, místní dopravu, ubytování se snídaní a služby průvodce.
Ubytování: 19x turistický hotel (dvoulůžkové pokoje s příslušenstvím).
Doprava: pronajatý minibus, auta, MHD.
Stravování: 19x snídaně, jinak individuální za pomoci průvodce.

Služby za příplatek: 19x jednolůžkový pokoj 14500 Kč, Ázerbajdžánské vízum 800 Kč, Pojištění léčebných výloh 1302 Kč, Pojištění Prémium STORNO 2478 Kč.

Cena nezahrnuje: vstupné cca 200 USD.

1. Příprava na cestu

1.1. Doklady

Budete potřebovat **cestovní pas s platností ještě minimálně 6 měsíců po návratu zpět do České republiky**. Fotokopii jeho datové stránky (pro případ ztráty cestovního pasu) si uložte na oddělené místo, nebo si její scan uložte do e-mailu.

1.2. Víza

Gruzie: bezvízový styk (max. délka pobytu 1 rok)

Arménie: bezvízový styk (max. délka pobytu 180 dní)

Ázerbajdžán: Občané ČR **potřebují** pro vstup do Ázerbajdžánu **platné vstupní vízum**. Toto vízum není součástí ceny zájezdu. Vízum je možno zajistit prostřednictvím naší CK za příplatek 800 Kč. K vyřízení víza je potřeba zaslat brevný sken pasu. Pro více informací kontaktujte naši kancelář.

Další podmínky vstupu:

Do Arménie a Gruzie je vstup bez omezení. Do Azerbajdžánu je nutný platný doklad o ukončeném očkování proti nemoci COVID-19 (EU COVID certifikát stahujte na ocko.uzis.cz). Pozor na platnost certifikátu.

Návrat do ČR:

Aktuální informace naleznete na www.mzv.cz Výše uvedené se může kdykoliv změnit. V případě změny vás budeme informovat.

1.3. Pojištění

Cena zájezdu nezahrnuje cestovní pojištění. Nabízíme vám jeho sjednání jako službu za příplatek od pojišťovny Uniqa a.s. s limity léčebných výloh včetně onemocnění na Covid19 do výše 7 000 000 Kč, pojištění karanténních výloh do výše 30 000 Kč a pojištění stornopoplatků. Podrobnosti naleznete na https://www.alvarez.cz/pojisteni
Součástí ceny zájezdu je také pojištění pro případ úpadku CK.

Upozorňujeme, že případné lékařské ošetření může být požadováno uhradit hotově a zpětně je propláceno pojišťovnou v ČR. Pro tento případ si s sebou vezměte finanční rezervu. V případě návštěvy lékařského zařízení CK nehradí náklady spojené s dopravou.

1.4. Preventivní zdravotní opatření

Doporučujeme

- ověřit si platnost očkování proti **tetanu, záškrtu a obrně**
- očkování proti **břišnímu tyfu** a **žloutence typu A, B** (doporučeno)
- preventivní prohlídka u **zubního lékaře**

Není třeba speciální očkování a není vyžadován mezinárodní očkovací průkaz. Podrobné informace o očkování a cenách jednotlivých vakcín se dozvíte na hygienické stanici a centrech cestovní medicíny.

1.5. Kapesné a místní měna

Měna:
gruzínská lari (GEL), orientační kurz: 1 GEL = 8,5 CZK (2. 9. 2022)
arménský dram (AMD), orientační kurz: 100 AMD = 6,1 CZK

ázerbajdžánský manat (AZN), orientační kurz: 1 AZN = 14,4 CZK

V platebním styku se používá téměř výhradně místní měna. Ve směnárnách přijímají americké dolary, eura, ruský rubl a další měny, zejména okolních zemí. V bankách je při výměně požadován doklad totožnosti.

Kapesné: Kapesné budete potřebovat na nákup potravin, jídla v restauracích, fakultativní akce, vstupné do památek a na případný nákup suvenýrů. **Minimální částka**, postačující k pokrytí veškerých nákladů spojených s výše uvedeným programem, je **550-650 USD nebo ekvivalent v EUR**. Pro neočekávané případy doporučujeme mít s sebou ještě finanční rezervu dle vlastní úvahy, nejlépe v podobě hotovosti či platební karty (doporučujeme VISA CLASIC nebo MASTERCARD). Výběr z bankomatu je možný ve všech větších městech. V Arménii i Gruzii je vstup do hlavních chrámů a katedrál zdarma!

2. Informace o zájezdu

2.1. Doprava

Minibus, auto, MHD.

2.2. Ubytování

19x turistický hotel, penzion (dvoulůžkové pokoje s příslušenstvím).

2.3. Stravování

19x snídaně je zahrnuta v ceně zájezdu. Průvodce vám ochotně poradí s výběrem jídla a doporučí místní speciality. Stravovat se můžete v místních restauracích, fast foodech, případně zakoupit jídlo v supermarketech.

Kavkazská kuchyně je pestrá a chutná. Ceny surovin jsou mírně nižší nebo stejné jako v ČR. 300 USD by mělo stačit na veškeré stravování v průběhu celého zájezdu.

Gruzínským nejobvyklejším jídlem je **chačapuri**, chlebová placka plněná sýrem, která je často dostupná také jako pouliční občerstvení. Dále lze běžně ochutnat **chinkali** (masem plněné knedlíčky), **mcvadi** (maso jako šašlik, vepřové, telecí), **kebab** (šišky z mletého masa), stejně jako různé druhy čerstvé a nakládané zeleniny. Obvyklé jsou také houby a sladkovodní ryby. V Arménii potom vévodí **chorovac** (grilované maso), **tolma** (plněné vinné listy), případně zeleninový guláš **adžap sandal**. Restaurace nemívají širokou nabídku jídel, ale vše je poctivě čerstvě uvařené.

Běžné potraviny jsou dostupné čerstvé a kvalitní na místních trzích (jogurt, chleba, máslo, zelenina, uzeniny, sýry, čaj, káva), v kamenných obchodech nakoupíte základní potraviny v podobném sortimentu.

Arménská kuchyně využívá rostliny a byliny, které rostou v horách a které mají jedinečnou chuť a vůni. Ochutnat můžete **blinčiky** s mletým masem, **boršč** nebo **pelmeně**. Jsou to sice jídla převzatá z Ruska, která mají stejný název, chuť je však výrazně jiná. Mezi tradiční arménské pokrmy patří pravděpodobně **tolma**, což už podle složení jídla prozrazuje, že se jedná o opravdovou pochoutku - vinné listy s mletým masem a česnekovo-jogurtovým dresinkem. Nebo například **adžabsandal** - míchaná zelenina s hovězím masem a osmi druhy zeleniny nebo **lahmadžo** - arménská "pizza" s masovou směsí. Osvěžit se můžete velkou nabídkou místních nápojů, jako jsou například tan, jogurt s vodou, kořením a solí, akroška nebo aromatické víno z granátového jablka.

Gruzie a Arménie jsou také známé **kvalitním vínem**, které nechybí u žádného stolu, a **koňakem**, který je spíše luxusní záležitostí. Pivo je vcelku dobré. Velmi oblíbená a dostupná je místní ovocná

pálenka zvaná **chacha (čača)**.

Voda: Raději nepijte vodu z neznámých zdrojů. Doporučujeme kupovat pouze nápoje v uzavřených plastových lahvích s neporušeným uzávěrem. Pitná balená voda je k dispozici bez problémů po celé trase.

2.4. Výše vstupného

Orientační výše některých vstupů:

Gruzie (GEL)	
Uplistsikhe	15
Stalin muzeum	15
Etnografické muzeum v Mesti	10
Akhaltsikhe staré město	15
Vardzia	15
Arménie (AMD)	
Národní muzeum	800
Garni	1500
lanovka na Tatev	7000
Zvartnoc	1300
Azerbajdžán (AZN)	
Muzeum koberců	7
Širvanšáh Palác	10

V Arménii i Gruzii je vstup do hlavních chrámů a katedrál zdarma!

Celkem vsutpy na zájezdu cca 130 USD.

2.5. Počasí a časový posun

Gruzie, Arménie a Ázerbajdžán leží jižněji než ČR, proto je tam léto vcelku horké, očekávejte teploty vyšší než v ČR. V Gruzii se výrazně liší klima na západě a na východě země – na západě je vlhké přímořské klima a páry se zde sráží v příležitostné přeháňky. V horách a na východě země je klima vnitrozemské a suché, téměř neprší a stejná teplota se v tomto klimatu podstatně lépe snáší. Arménie má vysokohorské klima, většina země je v nadmořské výšce přes 1 000 m n. m., rána a večery mohou být chladné i v létě, ale zřídka prší a povětšinou je jasná obloha.V Ázerbajdžánu jsou tři hlavní klimatické oblasti - horská oblast na severu, oblast na jihu a oblast na pobřeží Kaspického moře. Počasí v létě je zde převážně slunečné a suché, mohou se však vyskytnout bouřky doprovázené srážkami.

Denní teploty se pohybují v rozmezí 15-30 °C.

Časový posun oproti České republice je v době letního času v Gruzii, Arménii i Ázerbajdžánu **+2 hodiny**.

2.6. Jazyk

Úředním jazykem Arménie je arménština, ruština je v Arménii druhým jazykem, mladá generace se stále více učí anglicky.
Úředním jazykem v Gruzii je gruzínština, v Abcházii podle Ústavy Gruzie i abcházština. K ostatním

nejčastěji používaným jazykům patří ruština (jako určitá „lingua franca“, znalost ruštiny u mladé generace je však již menší) a angličtina. Národnostní menšiny vedle oficiální gruzínštiny většinou používají svůj mateřský jazyk (popř. pouze svůj mateřský jazyk). V obchodních jednáních se používá ruština a angličtina.
Úředním jazykem v Ázerbajdžánu je ázerbajdžánština. Omezeně se používají ruština a angličtina.

2.7. Elektrická síť a komunikace

Zásuvky našeho typu, adaptér nutný není.

Arménie
Telefonování: GSM služby zajišťují tři mobilní operátoři - VivaCell, Beeline a Ucom. Operátoři poskytují podobné služby a mají pokrytí téměř po celém území.
Internet: je k dispozici téměř na všech ubytováních, v restauracích.
Pošta: Mezinárodní poštovní služby jsou trochu pomalejší a občas nespolehlivé, ale v posledních několika letech se situace zlepšila. Hlavní poštovní kancelář sídlí v Jerevanu na náměstí Republiky. Pošta funguje od pondělí do pátku od 9 do 17 hodin.

Gruzie
Telefonování: GSM služby zajišťují tři mobilní operátoři - MagtiCom, Geocell a Mobitel. Pokrytí signálem je dobré po celé zemi, problémy se signálem můžetee mít jen na severozápadě Gruzie.
Internet: je k dispozici téměř na všech ubytováních, v restauracích.
Pošta: Mezinárodní poštovní služba je nespolehlivá, často je opožďována.

Ázerbajdžán
Telefonování: GSM služby zajišťují tři největší mobilní operátoři - Azercell, Bakcell a Azerfon. Pokrytí signálem je dobré na většině území.
Internet: je k dispozici téměř na všech ubytováních, v restauracích.
Pošta: Mezinárodní poštovní služba je nespolehlivá, často je opožďována.

2.8. Důležitá upozornění

CK si vyhrazuje právo na změnu programu v souvislosti s neočekávanými událostmi.

Pokyny pro předcházení krádežím:

V navštívených oblastech není akutní nebezpečí okradení. Přesto doporučujeme dbát zvýšené opatrnosti na veřejných prostranstvích, při větší koncentrací lidí. Proti možným drobným krádežím doporučujeme se zabezpečit takto: ukládáním cenných věcí (pas, peníze, letenka) do tzv. „money beltu“. Jedná se o speciální ledvinku, která se umístí pod oblečení. Lze ji koupit v prodejnách sportovních potřeb; https://www.4camping.cz/c/batohy-a-tasky/doplnky-k-batohum/penezenky/. Pro případ přepadení je dobré mít na lehce dostupném místě malou sumu peněz (např. 10 EUR), se kterou by se zloděj spokojil. V této souvislosti důrazně nedoporučujeme na sebe upozorňovat ukazováním peněz na veřejnosti, nevhodným chováním a oblečením.

Místní zvyklosti:

- Do pravoslavných památek je nutné vstupovat patřičně zahalen, pro muže to znamená dlouhé kalhoty a dlouhý rukáv, pro ženy sukně ne kratší než ke kolenům, zakrytá hlava a ramena. Šátek lze ve většině chrámů zapůjčit, je však pohodlnější mít vlastní. Místo sukně poslouží i velký šátek omotaný kolem boků, případně chrámy, které toto striktně vyžadují, vám sukně zapůjčí.
- Gruzíni jsou pohostinným národem, jsou velkými gurmány a i přes ekonomické problémy dodržují tradice stolování, kterou mj. utužují rodinné, přátelské a partnerské vztahy.

- Arméni se chovají k občanům ČR velmi přátelsky, avšak stejně jako ostatní národnosti Kavkazu nesnášejí hrubost a urážky (byť i neúmyslné).
- Každý turista-cestovatel musí mít také neustále na paměti, že on je hostem a on by se měl tedy přizpůsobit místním zvykům a být tolerantní.

2.9. Celní předpisy

Gruzínské zákony neomezují vývoz a dovoz valut či místní měny (lari). Při vývozu většího množství valuty v hotovosti však někdy gruzínská celní služba požaduje potvrzení o nabytí. Pro vývoz uměleckých předmětů (jakékoliv hodnoty) a předmětů z drahých kovů je nutné povolení Ministerstva kultury Gruzie. Sezónně platí zákaz dovozu mléčných a masných výrobků do země. Dovoz alkoholu a tabákových výrobků je omezen: Gruzie: 200 cigaret, 1 litr; Arménie: 400 cigaret, 2 litry.
Z Ázerbajdžánu je přísně zakázáno vyvážet starožitnosti, ručně vyráběné koberce, památky, mince a jakékoliv předměty historické hodnoty. Při vývozu předmětů vyrobených před rokem 1960 podléhá vyvážený předmět exportní dani a pro samotný vývoz je třeba povolení ministerstva kultury. Dále je omezen export strategického zboží z hlediska vývozu (např. je povoleno vyvézt maximálně 800 gr. kaviáru na osobu a 2 kg jesetera). Úplné informace lze najít na internetové adrese http://www.az-customs.net/en/zakon.htm.

Upozorňujeme na dovoz předmětu a suvenýrů s arménskou tématikou do Azerbajdžánu.

3. Před cestou

3.1. Jak se zabalit

Na lehko. Vhodné zavazadlo pro tuto cestu je nepromokavá cestovní taška Ortlieb s kolečky a popruhy, kterou je možné případně nést i jako baťoh. Bližší informace naleznete zde: **https://www.alvarez.cz/zavazadla** , **nebo menší kufr, nebo batoh do 60 litrů** a malý batůžek. Hlavní zavazadlo bude většinu času na hotelích nebo v zavazadlovém prostoru při přesunech, zatímco s malým batůžkem budete podnikat výlety.

Hlavní zavazadlo je přepravováno v zavazadlovém prostoru letadla a odbaveno až do finální destinace a jeho **váha nesmí překročit 20 kg**. Toto zavazadlo je možné před odbavením nechat zabalit do ochranné folie (cca 160 Kč na Letišti Praha). **Zavazadla doporučujeme zamykat pouze zámky s certifikací TSA.**

V příručním zavazadle (max. 7 kg, povolené rozměry: 55x40x20 cm a jednu malou tašku/kabelku/laptop s max. rozměry 40x25x20 cm) mějte připraveny věci, které budete potřebovat během cesty, **všechny cennosti, doklady, životně důležité léky, baterie a elektroniku, která musí být nabitá a funkční, jinak hrozí její zabavení při bezpečnostních kontrolách na letištích. Do příručního zavazadla také patří všechny lithiové baterie (telefony, laptopy, e-cigarety, powerbanky…).**

Nezapomeňte, že bezpečnostní předpisy nepovolují vzít s sebou na palubu letadla nůžky, nožíky a jiné ostré předměty. Dále vodu, nápoje, polévky, sirupy, krémy, pleť. mléka, oleje, parfémy, spreje, gely, šampóny, nádoby pod tlakem (laky na vlasy, pěn. tužidla, pěna na holení), pasty, směsi tuhých a tekutých materiálů a jakékoliv další přípravky podobné konzistence. Ty prosím umístěte při balení do hlavního zavazadla. Do kabiny letadla je pouze povoleno malé množství tekutin v celkovém množství do 1 l, po baleních nepřesahujících 100 ml. Všechna tato balení musí být umístěna v jednom průhledném znovuuzavíratelném plastovém sáčku.

Více informací naleznete na http://prg.aero/bezpecnostni-pravidla

Zřídka se stává, že zavazadlo dorazí do místa příletu opožděno o několik dní. Pro tyto mimořádné

situace je dobré mít s sebou v příručním zavazadle také základní hygienické potřeby a prádlo na dobu cca 3 dní.

3.2. Co s sebou

Zmíněný **větší batoh/malý kufr a batůžek** pro výlety, vhodnou obuv na turistiku (nízké trekové boty), oblečení do teplého počasí –**trička / košile** (i s dlouhým rukávem), případně funkční prádlo, a do chladného počasí – **fleesovou mikinu nebo svetr**, **větrovku**, dále **kalhoty**, **3/4 kalhoty**, **šátek**, **ručník**, **pokrývku hlavy**, **sluneční brýle**, **hygienické potřeby a léky** (pokud pravidelně užíváte), mobilní telefon (pro případnou nouzovou komunikaci s průvodcem).

Stejně tak i základní hygienické potřeby a léky jsou běžně k sehnání ve větších městech.

3.3. Doporučené vybavení lékárničky

Vaši osobní lékárničku doporučujeme vybavit těmito léky:

- proti průjmu – Immodium kapsle, živočišné uhlí, Hylak forte
- proti bolestem kloubů, hlavy – Ibuprofen tablety
- proti zvýšené teplotě – Paralen tablety
- na povrchová poranění – Framykoin zásyp, Septonex spray, obinadla, náplasti
- proti alergické reakci při bodnutí hmyzem – Dithiaden tablety, Fenistil gel
- proti nevolnosti v dopravních prostředcích – Nokinal tablety
- léky, které pravidelně užíváte, si vezměte s sebou v dostatečném množství

Užívání antibiotik konzultujte s lékařem.